

Mezőgazdasági Népoktatás

XVI. évfolyam, 6. szám.

(GAZDASÁGI NÉPISKOLA)

Kiskunhalas, 1931. június

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj: egész évre 8 pengő. Az előfizetési és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete pénztárának Tűrkönyvére az 54.135 csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ

Megjelenik augusztus kivételével havonta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kiskunhalas Gazdasági Népiszkola. — Az Egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják.

A lap kiadásáért felel: Györfy Géza, Cegléd. Kiadótulajdonos: a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete, Makó.

Nagy József Béla†

Státusépületünk ormára felhuzzuk a gyászlobogót. Nagy József Béla 1931. év május hó 26-án meghalt. Egy küzdelmes, fáradságos élet tért vissza teremő-jéhez, gyászt, fájdalmat hagyva maga után egy szeretetei, mint kollegái szívében.

Megboldogult Kartársunk született 1882. év szeptember hó 23-án Szentlászlópusztán, Somogy megyében. A római katolikus egyház hitelvei között nevelkedett, ideális lelke arra a pályára hozta, ahol a töviseknek ama nagy száma felett — amellyel találkozunk — csak a legnagyobb lelki erő győzedelmeskedik. A lélek győzedelmeskedett is ezer akadályon és minden megpróbáltatás után erős meggyőződéssel hitte a gyógyulást, a gyarló test azonban nem tudott megbirkózni a gyilkos kórral és idő előtt összeroppant.

A somogyicsurgói tanítóképző-intézetből, mint szerzetes tanító indult pályájára 1901. év június 20-án, s mint ilyen, valósággal missziós szolgálatot teljesített egyházának. Ambícióval telt lelke azonban nem állt meg e pálya szűk keretei között, úgy, hogy 1908—1910-ig a karcagi m. kir. földművelés-iskola tangazdaságában praktizálva, megszerezte a gazdasági szaktanítói oklevelet is s mint gazd. szaktanító, a szekszárdi áll. önálló gazd. iskolához neveztetett ki 1910. évben. Későbbben Leibiczon, Makón és Kolozson teljesített szolgálatot hasonló minőségben. A székesfehérvári önálló gazdasági népoktatásánál 1922—30-ig működött, ennek az iskolának a felépítése az ő igazgatósága alatt fejeződött be.

1930. évben vette át Orsz. Egyesületünk hivatalos lapjának a »Mezőgazdasági Népoktatás« című lapnak szerkesztését és ezen időtől kezdve a kiskunhalasi önálló gazdasági iskolánál dolgozott.

Jó lelkéért, mindenkin segíteni akaró nemes szí-

véért, mindenütt megnyerte kartársai és barátai szeretetét, tiszteletét. Minthogy Budapesten a Rókus kórházban érte a váratlan halál, Budapest—rákosi temetőbe tétetett örök nyugalomra.

A nagyszámu rokonságon kívül résztvett a temetésen dr. Zsarkó Pál miniszteri o. tanácsos, ügyosztályfőnök, a kiskunhalasi gazdasági iskola tanterületét vitéz Vadnay Károly képviselte.

Országos Egyesületünk nevében Györfy Géza al-elnök helyezett koszorút a megboldogult ravatalára és közvetlen meleg hangu — a közölt — beszéddel bucsuzott el mindnyájunk nevében a Megboldogulttól:

Országos Egyesületünk részéről állók meg lelked porsátora felett Kedves Barátunk. Amint fájdalommal megtett szívvel rávettem tekintetemet a koporsóra: Mintha szózat támadna lelkemben, a Krisztus ajkán fakadt ama szózat: **»Elvégeztetett!«**

Igaz, úgy van! ez a szó: »Elvégeztetett« a Te örök nyugalmat adta vissza a végig szenvedett, a soha ki nem mondott fájdalmak után, de hát azok, akik innen maradtak a koporsón, akik révedező tekintettel, elomló fájdalommal nézik ezt a boldogságot fosztó ravatalt, hát azoknak megnyugvás-e az, hogy »Elvégeztetett«?

Nem gyászoló közönség, nem! mert, akit szívünk szerint igazán szerettünk, annak emlékét a koporsó el nem halványíthatja, a szívünkhöz nőtt szeretet szárait el nem szakíthatja, tehát az elválás csak látszólagos, mert a szeretet, az örök emlékezés elkísér az örökkévalóságba, s kik itt a koporsó által egymástól elszakítottak, ott ama boldogsággal teljes új hazában a szeretet által egyesülnek.

Elmentél Te is kedves Barátunk kartársaid után s amikor csüggetegen, mély gyászba öltözve körül-vesszük a földi hamvadat magabazáró koporsót, a

néma fájdalomtól felzokog lelkünkben az a tudat, hogy a mi pályánkon valamennyiünk utja rövidre van szabva. Az elvégzett életmunka után a nyugalom, a pihenés évei nem ezen a földön adatnak meg nekünk. Mindamellet fáj elválnunk Tőled, közös sor-sunk, munkánk baráti osztályosától, kivél az évek hosszú során át a kartársi szellem vonzó kapcsolatában összenőttünk, de nem örök az elválás! ezzel a megerősödött hittel veszünk búcsút, ezzel vá-lunk meg Tőled felejthetetlen Barátunk, s kopor-

šódnál is bizonyosságot akarunk tenni erről.

Az emlékezés és szeretet koszorúját hoztuk el ravatalodra, ugyis, mint jó Kollegának, ugyis, mint Egyesületünk hivatalos lapja kiváló szerkesztőjének.

Szívünk igaz bánatával könnyeinket hullatva, de lelkünkre a hit szárnyait öltve veszünk búcsút Tőled, kollegiális szeretetünk, kartársi megbecsülésünk azonban örökre éltetni fog közöttünk.

Pihenj békével! Kedves Barátunk, Isten Veled!
Gy.

Három ujságcikk.

Irta : NEMŐ.

Dr. Nagy Emil nyug. igazságügyminiszter tollából a Pesti Hirlap 53., 56., 63. számában »**Herkules a választuon**«, »**Kisgazda kultura**« és »**Város és falu a kulturában**« írott vezércikkekben a következőket olvastam: »Régente a nagy tömegek műveletlenek voltak. De ez ma már nincs így. A sok iskola elvégezte a maga átalakító feladatát. Ma már a nagytömegek másfajta. Mult vasárnapra választókerületem székhelyén Jászladányban kül- és belpolitikai előadást hirdetem. Megízentem, hogy csak azok jöjjenek előadásom meghallgatására, akik mindenféle hangzatos frázisoktól mentesek, országos nagy kérdések iránt komolyan érdeklődnek, mert az én előadásomban nem lesz abból egy fikarcnyi se, amit nálunk köz nyelven **kor-teskedésnek** szoktak nevezni. Meglepetésem már ott kezdődött, mikor az állomáson hatalmas tömeg fogadott s folytatódott a megípetésem, amikor szürke, prózai izen-tem nyomán a kisgazdakörben impozáns népies közebed-vel vártak. Kisgazdák, iparosok szorongásig megtöltötték a kör nagy termét.« -- »Az ebédvacsorán egyszerű falusi emberek olyan pohárköszöntőket mondtak, hogy igazán

sajnálom, hogy a nagyra-becsült városi közönség számára nem tudtam azokat a beszédeket rádióon közvetíteni. Meg-tudták volna abból, hogy künn a vidéken, köze! a magyar rőghöz egy új világ van kialakulóban. Azokban a felszólá-lásokban olyan széles látókör, olyan műveltség, olyan éles különböztetni tudás, olyan gazdasági, erkölcsi és szociális gondolkodás és a szószeros értelmében olyan uri tónus nyilvánult meg, hogy szemé-szája, sőt még a füle is el-állana minden olyan városi lénynek, aki ilyen még nem látott és nem hallott. Ebéd után tartott előadásomra ugy tódult a tömeg, hogy csak egy részük fért a nagy te-rembe. Előadásom során szigorú lelkiismeretességgel ügyeltem arra, hogy egyetlenegy olyan mondat se jöjjön ki a fogaim zára körül, amiért nem tudnék helyt állani, ha akár a miniszterelnöki székben ülnek is. Előadásom tisztára **oktató** jellegű volt. Ismertettem az összes kül-politikai és belpolitikai aktuális kérdéseket, mondhatnám száraz tárgyilagossággal. Az a hatalmas tömeg ugyszólván közbeszólás nélkül hallgatott két órán át s még akkor sem vették szívesen, hogy abbahagytam az előadást. Utánna

GERGELY-FÉLE **K O L U M B U S** SZABADALMAZOTT KELTETŐ- ÉS NEVELŐGÉPEK

LÁMPANÉLKÜLI MELEGVIZFŰTÉSSEL, VALAMINT LÁMPA- ÉS MELEGVIZFŰTÉSSEL
50, 100, 200, 300, 400, 600 és 800 tojás befogadóké- 1922 és 1930 évi modell! — A gyakorlatban fényesen
pességgel. Sok száz elismerőlevél! bevált. Sok száz elismerőlevél!

Tojás-hozamra berendezett fajbaromfi tenyésztés.

Legjobb tojókból származó felér amerikai leghorn-tyukok. Tenyésztojás és naposcsibe eladás. Csapó-fészek-ellenőrzés és törzskönyvezés. Az állomány vérvizsgálat alapján fehérhasmenés-mentes.

Ólak, baromfitenyészt. eszközök, erőtakarmanyk.

Amerikai boxstermelésre berendezett méhészet, Fajmész és csemege lépesmész.

Válaszbélyeg ellenében díjtalan szakoktatás.

GERGELY BÉLA BUDATÉTÉNY
VASUTI ÁLLOMÁS: BUDAFOK MÁV.

EZELŐTT: KÁPOLNA-UTCA 85. SZ. (PEST MEGYE)
MOST Utca nevének meg-
változtatása folytán SÁNDOR-UTCA 3.

a hallgatóság köréből szólaltak fel többen. Ugyanugy, mint a közebéd során. Azok a falusi emberek csodálatosan tisztán látnak. Tudják, hogy minek oka a Trianon, minek oka a gazdasági válság, de viszont azt is tudják, hogy az országban mik azok a hibás, helytelen és hünyös dolgok, amiknek nem muszájna úgy lenniök, vagyis amiket nem lehet se Trianonnal, se világgazdasági válsággal mentgetni. Az elkeseredés nagy. A drága kamat, drága iparcikk és a nagy adó, szemben állanak a tíz pengős búzával. Ez az ellentét kemény próbára teszi a lelkeket, de ma még állják a próbát. Ma még felül van a józan mérlegelés.

»Ma még vár, holnap követel, de holnap után már hamis próféták felé fordítja tekintetét. — Herkules a válaszon.«

A kisgazda-kultúra című cikkben az író a következőket írja: »A falusi vezető gazdák már elérték a műveltség igazán tiszteletreméltó fokát. Nem elég már nekik az — mivel beérték ez előtt —, hogy a gazdákörben olvasgassák az újságokat és a folyóiratokat, hanem ezekre ők maguk is előfizetnek s így abban a helyzetben vannak, hogy rendszeresen tájékozottak nemcsak az országos, hanem a világeseemények irányában is. De olvasnak mást is. A vezető gazdák nyomába jár a műveltség megszerzése után való törekvésben a falusi nép többi része is, mert él bennük az az érzés, aminek feltámadása nem régi keletű, hogy sorsunk emeléséhez tanulságuk gyarapítása is szükséges. De ennél a kulturális kérdésnél egy másik válasz uton áll a falusi nép. Egyik ut az ugynevezett **városi műveltség**, más szóval **uri műveltség** felé vezet s gyakorlatilag abban csucsosodik ki, hogy az egyszerű falusi emberek is olyan iskolai végzettséget akarnak szerezni a gyermekeik számára, hogy annak segítségével iróasztalos kenyérkeresetre tehessenek szert, legyen bár az a hivatal bármilyen jelentéktelen. Annak az igénytelen iróasztalnak a gazdája mégis csak nagyságos, vagy tekintetes ur, nem vesződik verejtékes mezei munkával s esetleg van még nyugdíj igénye is, ami nagy érték a falusi apa szemében is. A magasabb kisgazda-műveltség megszerzésének másik irányzata pedig az, ha a falusi nép arra törekszik, hogy ismereteit oly módon tökéletesítse, hogy nemcsak hogy azzal ne szakadjon el az ősi rögtől, hanem inkább ősi földműves foglalkozása körében legyen jobb, jelesebb, megfelelőbb. Ezzel természetesen, velejár az általános tanultság tágitása is, de a műveltség eme magasabb fajtájának a megszerzésénél mégis azon van a súlypont, hogy a kisgazda is tudjon emelkedő szakértelme révén olyan gazdasági eredményeket elérni, amiket a nagybirtokosok földesin lát. Különösen fontosnak látják ezt ma, amikor olvassák, hogy csak az elsőrendű búzának vannak jövőre kiviteli lehetőségei, de a közepes búzának nincs s annál kevésbé a rossz búzának. Szeretné tehát a kisgazda, ha neki is olyan kivitelképes, finom búzája lenne, mint a nagy uraknak. Arról is hallanak harangózni, hogy a kisgazdának is ismernie kellene földjének vegyi sajátosságát, mert csak ha azt ismeri, akkor tudja helyesen beosztani a gazdasági vetés forgót s akkor tud csak megfelelően bántani a műtrágyával is. De azt is kezdik látni, hogy gyümölcs-termelés, méhészet, tyukászat és egyéb ilyen gazdasági mellékágak révén nagyon lehet fokozni a jövedelmet, de mindezekhez szakértelem kell s hallanak már arról is,

hogy a nagy urak az ugynevezett egyéni etetésre tértek át az állattenyésztés terén, ami azt teszi, hogy minden tehénnél meg lehet azt állapítani, hogy mekkora az a takarmánymennyiség, amit az illető tehén megkíván ahhoz, hogy a legnagyobb tejhozamot produkálja úgy, hogy azorf felüli takarmány adagolás már tiszta gazdasági veszteség. Egy szó, minő száz, az öntudatra ébredt magyar falusi népben is mind erősebben kezd életrekelni a törekvés, ami különösen megvan a német, dán, holland kisgazdák-nál, hogy földműves foglalkozásuk terén magasabb gazdasági szakképzettségre tegyenek szert. **Országunk legelsőrendű állami feladatának tekintem azt, hogy minden rendelkezésre álló módon erősítsük a magyar falusi népben az imént körülírt törekvést, mert nagyrészen ennek a sikerétől függ a magyar faj jövője, mert az ország gerince mégis csak a kisgazda közönség.**

A harmadik cikkben »Város és falu a kulturában« cím alatt olvasható: »Legutóbbi két vezércikkben a kisgazdák kétirányú ébredéséről szóltam. Politikairól és kulturálisról. Elmondottam, hogy a nagyszámú kisgazda közönség — a nemzeti társadalom gerince — mintegy magyar Herkules válaszon áll.« — Mű itt a politikai állásponttal, mivel lapunk kitűzött céljával semmiféle politikum össze nem egyezhető, nem foglakozunk, annak bennünket érdeklő részletes indokolását fentebb szószertint ismertettük, a cikk azután így folytatódik: »A márc. 10-iki cikkben pedig a kulturális válaszon álló modern Herkules mutatom be. Ennek az a lényege, hogy a kisgazda közönség nagyon vágyódik jobb és értékeesebb műveltség után. Ennek a problémának nehézsége abban rejlik, hogy mit értünk a kis gazdák műveltség alatt? Azt-e, hogy az ő fiaik és leányaik is tovább szaporítsák a bármennyire jelentéktelen »uri« iróasztal után hiába vágyódó és máris ijesztő számú szellemi proletáriátusunk tömegét, avagy azt értjük műveltség alatt, hogy visszamaradt kulturális helyzetükből kiemelkedve, olyan igazán művelt kisgazdák-ká váljanak, akikre a műveltség nem azt a hatást gyakorolja, hogy elkiváncokznak az ősi rögtől az iróasztalhoz, hanem éppen ellenkezőleg, a jobb műveltség utján az a törekvés fejlődjék ki a kisgazdákban, hogy szélesebb körű és mélyebb műveltségükkel különösen jobb földművelési szakismerettel, egyuttal megtudják nemesisíteni azt az ősi rögt is, amelynek jó megművelése s amelyből való sokoldalú és értékes termények előhívása — jövőjük egyedüli igazi alapja. Kimondottam azt a nézetemet, hogy én ma azt

Ingyen és bérmentesítve
küldjük meg bárkinek ZOLLER:
„A modern szalmakaptár“
című könyvét 3 napos tanulmányozásra.
Megtartása esetén a könyv ára : 2.— pengő
Aki tőkebefektetés nélkül akar méhészetre
berendezkedni, annak e könyv
nélkülözhetetlen.

tartom az államkormányzás legelsőrendű nemzeti feladatának, hogy a kisgazdák forró művelődési vágya azon a módon elégíttessék ki, hogy ők Herkules kulturális választóján arra az utra lépjenek, amely nem a szellemi proletariátus szaporításához visz, hanem odavezet, hogy a magyar kisgazdák nemzeti és faji eszme szolgálatában olyan jeles egyedeikké változzanak át, akik a rettenetes gazdasági világversenyben műveltségük és sokoldalúan alapos és mindenekfelett gyakorlati gazdasági ismereteik segítségével és a nagy világ fogyasztóinak igényéhez ügyesen és elevenen alkalmazkodva, a magyar mezőgazdasági erőt rettenetesen szorongatott helyzetéből kiemelve, győzelemre vezessék, ami egyúttal a bolsevizmus kiküszöbölésének és a Revizió elérésének is legfontosabb eszköze. Majd — egy polemiait elintézve, — folytatja »abban látom az ország nagy érdekét, — hisz ez volt cikkem egész gondolat menete, — hogy kapjon ez a nemzet nagy tömegben művelt kisgazdákat, akik ne akarjanak tömegesen a művelt középosztály tagjai lenni« — hanem maradjanak meg kisgazdáknak, de legyenek olyan kisgazdák, akik alapos gazda-műveltségükkel és sokoldalú, szakszerű

tudásukkal nagyszerűen helyt állanak a termelési világversenyben. Ehhez természetesen kiegészítőleg általános műveltség is kell, de a falusi ember kulturájának a tengelye mégis csak az legyen, hogy **menetl többjükből váljék kitünően, modernül gazdálkodó jeles kisgazda.** Az az igazán kiváló tehetségű kisgazdafiú pedig, aki arra van teremtve, hogy jeles orvos, jeles mérnök stb. legyen, ezeket az **egyeseket** viszont segítse az ország főiskolai diplomához, de ne akarja a kisgazdafiukat nagy tömegbe felemleni a **művelt középosztályba.**«

Midőn e cikkeknél bennünket közelről érdeklő részeit ismerttettem, mint krónikás leteszem tollam, lelkemben bizonyos me'ankóliával, magamtól kérdezve, hogy ennyi szép iránti szeretettel el'elve, a nép érdekeit ily tisztán látva, azt megértve, **irónk, hogy nem fedezi fel iskoláinkat.** Azokat az iskolákat, amelyek — közel negyven éven át — hol könyörögtek, hol rimázkodtak, hol követelték maguk számára a magyarnép kisgazda osztályának nevelését a haza üdvére, a nemzet boldogsága érdekében!

Egyesületi élet.

Országos Egyesületünk Schill János elnöke le alatt f. évi május hó 16-án igen nagy érdeklődés mellett választmányi ülést tartott, melyen a választmányi tagok kettő kivételével — kik hivatalos elfoglaltságukkal mentették ki magukat — teljes számban megjelentek s ezenkívül egyesületünk tagjai sorából többen, mint érdeklődők is, résztvettek a gyűlésen.

Az elnöki előterjesztések során Elnök bejelenti, hogy a Tanítók Háza érdemes igazgatójának Osztie Bélának — elhunytá alkalmából az Egyesület nevében részvétét fejezte ki. Bejelenti továbbá, hogy a legutóbbi választmány határozata értelmében a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urhoz — státusunkat érdeklő — hét ügyet terjesztett elő és kérte Önagyméltóságának ügyeink elintézésével kapcsolatosan jóindulatu támogatását.

Felolvassa Györfy Géza alelnöknek és Kraftsik Gábor a szolnoki kör elnökének, eddig viselt tisztességéről való lemondását, melyet a választmány nevében ideiglenesen tudomásul vett. Bejelenti, hogy az Egyesület által meghirdetett pályázatokra egy munka érkezett be »Háziipari oktatás« címmel, melyet Elnök, Titkár és Szerkesztő elbírálása alapján a 100 pengős pályadíj odaitételére alkalmasnak talált.

Ezek után Elnök előterjeszti a Szegeden tartandó őszi közgyűlésünk és ezzel kapcsolatos Kongresszus, valamint iskolai kiállítás megtartásának tervezetét és egyben javaslatot tesz, hogy a Kongresszus fővédnökéül dr. gróf Klebelsberg Kunó miniszter ur önagyméltósága kéresek fel. Minthogy a Miniszter Ur önagyméltósága a Kongresszuson való részvételét október hó elejére ígérte, úgy az

időpont végleges megállapítását későbbi időre tartotta fenn. Géher Lajos és Fedora Sándor választmányi tagok hozzászólása után a választmány a Kongresszus programját általánosságban a következő képen állapította meg: Október hó 2-án választmányi ülés, 3-án közgyűlés és a Kongresszust előkészítő szakosztályok ülése, 4-én a Kongresszus lefolytatása és a kiállítás hivatalos megnyitása.

Választmány felhatalmazza ezek után az Elnököt, hogy Szeged városától a közgyűlési termet, valamint a kiállítás összeállításához **szükséges te meket,** illetékes hatóságoktól elkérje és a tisztikarral egyetemben a Kongresszus sikerének érdekében az előkészítő munkálatokat már most indítsa meg.

Ezek után a Választmány több hozzászólás és érdemleges vita után a Kongresszusi szakosztályokat alakította meg, melyszerint I. szakosztály az **Önálló gazdasági népiskolai,** ennek elnökeül választmány Pataky Sándort, előadóul Mihalik Kálmánt, jegyzőjeül Buday Gusztáv egyesületi tagokat javasolja és kéri fel. Ennek a szakosztálynak tárgyalási tétellei a következők: 1. **Helyi hatóságok hatásköre az önálló gazdasági népiskolákban.** Előadója: Molnár Sándor. 2. **Az önálló gazdasági iskolák szakfelügyeletének s a szakfelügyelői hatáskör végleges rendezésének, a gazdasági népiskolai törvény kiépítésének, a gazdasági szaktanítóképzésnek végleges megoldása.** Előadó: Király Ferenc. 3. **Anyagi ügyek rendezése.** Előadó: Kraftsik Gábor. 4. **A nőnevelés kérdése a gazdasági népiskolákkal kapcsolatosan.** Előadó: Obingerné Cirmes Irén. 5. **Az iskolán kívüli népművelés kapcsolata az önálló gazdasági népiskolákkal.** Előadó: Farkas Gyula.

Az Országos Kongresszusi Kiállításhoz való készülődésben ne feledkezzetek meg szegényes könyv- és gyűjteménytárunkról!

A II. szakosztály, a **Továbbképző gazdasági jellegű népiskolák**, elnökéül a választmány Brózik Dezsőt, előadóul Kurdy Sándort, jegyzőjéül Bernecker Béla egyesületi tagokat javasolja és kéri fel. Ezen szakosztály tétellei a következők lennének. 1. **A továbbképző iskolák szervezete és tanterve.** Előadója: Brózik Dezső. 2. **Továbbképző iskolák tantervének gazdasági kiképzése.** Előadója: Vitéz Gyutay István. 3. **Továbbképző iskolák anyagi ügyeinek rendezése.** Előadója: Endorfer József. 4. **Iskolalátogatások rendszeresítése.** Előadója: Bernecker Béla. 5. **A leánynevelés a továbbképző iskolákban.** Előadója: Balogh Mária.

A szakosztályok a fent jelzett tetteket a szakosztályi elnökök vezetésével önállóan tárgyalják, kívánatos lenne, hogy ezen üléseken az egyesület tagjai sorából minél nagyobb számban részt vennének és értékes hozzászólásukkal a kongresszusi tétel határozati javaslatának végleges összefoglalását elősegítsék.

Elnök általánosságban a következőképpen gondolná a kongresszus lefolytatását megvalósíthatónak. Első nap választmányi ülés, mely letárgyalja a nagygyűlés elé terjesztendő ügyeket, második nap délelőtt a nagygyűlés lefolytatása, második nap délután a kongresszusi szakosztályok ülései. Harmadik nap délelőtt a kongresszus ülésezése, amely elé a szakosztályok elnökei röviden összefoglalva előterjesztik a szakosztály üléseinek határozati javaslatait, utána a kiállítás hivatalos megnyitása és a felsőbb hatóságoknak való bemutatása.

A választmány Györfy Géza alelnököt kéri fel, hogy a Miniszter Ur és Püspök Ur önmagyméltóságát, valamint a város és vármegye legfőbb képviselőit, Főispán és Polgármester Ur önméltóságukat küldöttség élén meghívja és egyben a Miniszter Ur önmagyméltóságát felkérje Kongresszusunkon való részvételre és a kiállítás hivatalos megnyitására.

Elnök bejelenti, hogy a kiállítás főrendezőjéül Kámenszky Béla Szeged-Szatymazi igazgatót kérte fel s az ő vezetésével a következő csoportok alakítását javasolja, egyben ezeknek vezetőjéül felkéri az alant jelzett tagokat: 1. **Tanügyi rész.** Vezeti: Biró Antal. 2. **Háziipari rész.** Vezeti: Benke Ferenc. 3. **Női kézimunka.** Vezeti: Kiss Anna, Moncsák Etelka, Csurik K. 4. **Háztartási rész.** Vezeti: Vigh Franciska. 5. **Növénytermelési rész.** Vezeti: Vass János. 6. **Kertészeti rész.** Vezeti: Biró Antal. 7. **Allattenyésztési rész.** Vezeti: Benke Ferenc. 8. **A gazdasági iskolák működésének szemléltetője.** Vezeti: Szép László. Elnök bejelenti továbbá, hogy a kiállításunkon való részvételre Németország potsdami kerülete is bejelentette részvételét s esetleg Bulgária és Törökország is, a magyar önálló gazdasági népiskolákhoz hasonló intézményeivel résztvesz kiállításunkon. Györfy Géza alelnök bejelenti, hogy ő Anglia hasonló jellegű gazdasági iskoláinak részvétele ügyében indította meg az eljárást és előreláthatólag ez is kedvező eredménnyel fog járni.

Választmány az elnöki javaslatot örömmel elfogadja és végrehajtásával megbizsa az elnökséget.

Végül Elnök előterjesztést tesz a Kongresszussal kapcsolatos kiállítás megrendezési költségeiről. Bejelenti, hogy ebben a tárgyban már több előértekezletet tartott, amelynek eredményeként Ka-

menszky Béla bemutatta a kiállítás költségelőirányzatát, mely 3500 P-t tesz ki. Az ügy nagyjelentőségére való tekintettel a kiállítást okvetlenül meg kell rendeznünk, amely bár anyagi áldozatot kíván, mégis meg fogja hozni a kívánt eredményt. S minthogy a minisztériumnak a nagy fokban leredukált költségvetés mellett egyelőre nincs módjában a kiállítás költségeihez hozzájárulni, kéri a választmányt, hogy tegyen a közgyűlés elé olyan javaslatot, hogy a tanulmányi kirándulásra engedélyezett 2000 P államsegélyről ez alkalommal mondjanak le az Egyesület tagjai és mintegy 1500 P-t, amely összeg iskolánként cca 28 pengőt tenne ki, vállaljanak magukra az iskolák. Választmány az Elnök javaslatát egyhangu határozattal megáérvá tette.

Igen nagy lelkesedéssel fogadta választmány az Elnöknek azt a javaslatát, melyszerint a Kongresszus fővédnökéül dr. gróf Klebelsberg Kunó miniszter Ur önmagyméltóságát, védnökökül dr. Petry Pál Ökegyelmességét, Glattfelder Gyula, Cettler Jenő és a Főispán ur önméltóságáikat kérje fel az Elnökség.

A választmány a kongresszus irányításával és főrendezésével az Elnökséget bizza meg, propaganda ügyek intézésére Györfy Géza alelnököt kéri fel, végül a kiállítás pénzügyi ügyeinek lebonyolítását úgy véli a leggyorsabban keresztülvihetőnek, hogy Benke Ferenc Szeged-alsótanyai igazgatót kéri fel a kongresszus pénztárnokául, kinek a kezébe utalandó át a kiállítás összes költsége, a fizetéseket ő eszközözi és a végén a bevett és kiadott összegekről elszámol a főpénztárnoknak.

Elhatározta, hogy a kongresszus sikerének ér-

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Fióközlet az ország minden nagyobb városaiban!

dekében nemcsak a helyi hatóságokat, hanem a mezőgazdasági népoktatás iránt érdeklődő nagy politikusokat, valamint az országgyűlési képviselőket lehetőleg deputáció keretében személyesen is felkeresi és meghívja.

Az elnöki előterjesztések után Vranay Kálmán pénztáros tett jelentést az Egyesület anyagi ügyeiről, amely igen szomorú képet tüntet fel jelenlegi állapotával. A tagdíjhátralékok az Egyesület vagyoni viszonyaihoz képest igen nagy összeget tesznek ki, vannak tagok, akik évtizedeken át nem fizettek tagdíjat, tagdíjhátralékuk túlhaladja egyhavi fizetésük összegét s dacára többszöri felszólításának még csak módot sem nyújtottak ezideig arra, hogy milyen formában rendeznék hátralékuknak befizetését. Pénztáros kimutatja, hogy, ha a tagdíjhátralékok momentán csak 50 százaléka folya be, az Egyesület összes anyagi ügyei rendezést nyernének.

Elnök bejelenti, hogy lapunk szerkesztője betegsége miatt az ülésen nem jelenhetett meg, de levélben megrongált egészségi állapotára való tekintettel ismételten kéri a szerkesztés alól való felmentését. Választmány ismerve szerkesztő betegségének természetét, felmentést a szerkesztő részére — ideiglenesen — megadja s a lap ügyvitelére, a nagygyűlésig Györfy Géza alelnököt kéri fel. Alelnök megköszönve a választmány felé irányuló bizalmát, a lap zavartalan ügyvitelének biztosítása szempontjából az ideiglenes szerkesztést elvállalja, egyben kéri úgy a választmányt, mint a választmányon keresztül a status minden egyes tagját, hogy szerkesztő munkájában támogassák, mert csak ebben az esetben reméli, hogy e nagy fontosságú munkakör betöltésének eleget tehet.

Az indítványok során Balog Mária indítványt tesz arra nézve, hogy az iskoláknál létesítések egy olyan önállóan kezelendő alap, amely összegből a szaktanítónők háztartási tanfolyamokat rendezhessenek és ezen összeget erre a célra ők felhasználhassák. Elnök felkéri indítványozót, hogy in-

ditványát írásban dolgozza ki és javaslat formájában terjessze be a nagygyűlésig.

A gyűlés után Schill János elnök vezetésével népes küldöttség tisztelgett dr. Petry Pál államtitkár ur ökegyelmességénél, mely alkalomból Elnök megköszönte ökegyelmességének ügyünk mindenkor támogatását s előterjesztve szóbelileg a kongresszus programját, kérte továbbá jóindulatát. Ökegyelmessége az elnök beszédjére válaszolva kijelentette, hogy úgy a Miniszter Ur, mint ő, a legnagyobb figyelemmel kíséri a gazdasági szaktanítók nemzetépítő munkáját és a most kezdeményezett kongresszus sikeréhez a legnagyobb reményeket fűzve, azt minden tekintetben támogatni fogják. Utána a küldöttség dr. Zsarkó Pál miniszteri o. tanácsos, osztályfőnöknél tisztelgett, ki az Elnök üdvözlő beszédére többek között kijelentette, hogy meleg szeretettel és a legnagyobb megértéssel viseltetik a gazdasági népoktatás ügyével szemben és minden törekvése odairányul, hogy a status minden tagja a jelenlegi nehéz körülmények között is megtalálja azt a helyzetet, amely elengedhetetlenül szükséges az építő munkához és biztos bázisa legyen a jövő nemzedék nevelésének. A nagy cél érdekében bár igen sokszor intézkedéseivel keresztezi az egyesek esetleges egyéni érdekeit, azonban be kell látnia mindenkinek, hogy amikor az összesség jövő boldogulását illetőleg egy magasabb szempont elérésének vagyunk alárendelve mindannyian, mindenkinek egyéni kívánságai nem teljesíthetők. Egyebekben a küldöttség utján ez alkalommal is biztosítja a státussal szemben mindenkor tanúsított további jóindulatát és a kongresszus sikerének érdekében, mint osztályfőnök is, minden tekintetben támogatója lesz az Egyesületnek.

Gy....

Jegyzet: A szakosztályok keretein belül történt előadói beosztásokat cikkíró a gyűlés jegyzőkönyvéből vette át, tehát adatainak helyességéért a jegyző felelős.

Iskoláink és a kiállítások.

Irta: Ó.

Iskoláink, eltekintve a pár évvel ezelőtt tartott tanügyi kongresszussal kapcsolatos tanügyi-kiállítástól, együttesen csak a budapesti országos tenyészállatvással kapcsolatos mezőgazdasági kiállításon szoktak részt venni. E kiállításon is tekintettel a veje járó nagy költségekre, állataiból csak a kevesebb költséggel kiállítható, baromfiakkal jelenik meg. Pedig bizonyára a többi, egyéb állattenyésztési ágazat egyedeivel is ép oly szép eredményt érne el, mint a sok kitüntetéssel díjazott baromfitenyésztési ággal.

Az állattenyésztési ágakon kívül gazdasági-tanügyi tevékenységét iskoláink csoportosítva szokták együttesen bemutatni az ország gazdaközönségének,

mégpedig ebből is csak három csoportot: női kézimunka, házi-ipar és háztartási ágazat, amelyek ugyan gazdasági oktatásunknak kiegészítő szerves részei, de nem a főalkatát képező gerince és nem teljes kifejező formája annak a komoly gazdasági, sikeres népoktatásnak, amelyet iskoláink teljesítenek. Már maga a környezet sem alkalmas arra, ahol ez a csoportos-kiállításunk el szokott helyezve lenni. Ily fontos, országos intézmény, hogy feltárja mondanivalóit, ennek helyéül a házi-ipar vásári csarnoka, nem alkalmas. Hogy mennyire igazam van, bizonyítom azzal, hogy városunkban, tanulóink révén kiállítási szándékunk az idén is közismert lett, tehát ahányan innen e helyről felmentek, ki-

állítás anyagunkat a kiállításon mind keresték, de nem találták meg. Arra a kérdésre, hogy hol keresték, egybehangzó válasz az volt: a tanügyi pavillonban.

Erre azután meg kellett vallani, hogy mi háziipari-vásár-ban nyerhetünk csak elhelyezést. Igaz, hogy volt olyan is, aki említette, hogy ő »véletlenül« a háziipari vásár pavillonjában látott gazdasági népiszkolai kiállítási tárgyakat, de tőlünk a legszorgosabb kutatással nem tudott semmit sem felfedezni. Erre már én sem tudtam mit felelni, mert nem tartottam megengedhetőnek ami helyi iskolánk érdekében megmondani az igazat, nevezetesen, hogy lapunk f. évi ápril. havi számában leközölt beszámolómból tudom ezt a részletet: »a bejelentett anyagnak felét sem tudtuk kiállítani« — helyszüke miatt. Ugy látszik, hogy ami keresett anyagunk, a között a helyszüke miatt ki nem állítható tárgyak között volt. Az a kis utazás igaz, hogy nem ártott meg e kollekciónak, de azt hiszem, hogy az iskola tanterületének ambíciója azonban bizonyos léghuzatot kapott tőle s kérdés, hogy ebből a legközelebbi kiállításig kilábal-e? Bár a szaktanítói idegek erősebbek, mint más halandóé, de azért kár ennek érzékenységét legalább magunknak, nem kimélni.

Azt hiszem iskoláink érdekében feltétlenül ragaszkodni kell a jövőben ahhoz, hogy a nemzet nagyobbik felének gazdasági oktatását reprezentáló iskoláink egy külön pavillonban kapjanak akkora helyet, mint bármelyik oktatási intézmény.

Ha megfelelő környezetben iskoláink helyhez jutnak, akkor hozzá kell fogni ahhoz, hogy e gazdasági tanügyi kiállításunk úgy laikust, mint a szakembert megfogja, magához kösse, annak a kiállításnak beszélni kell arról, hogy mi is a kötelező gazdasági népektetés a magyar nemzet jövőjében. Tehát arról szó sem lehet, hogy minden évben, mind az 54 iskola szerepeljen, mert ez maga már túlszűfoltsgóra vezetne. Iskoláinkat be kell osztani 5—6 évre, turnusokba. Hadd legyen ideje mindegyiknek alaposan elkészülni a mondani valójára. Mert fel kell hagyni a ma tapasztalható »unikum« és »egzotikum« irányzattal. Ezek a laikust ugyan gyönyörködtetik, de az ügynek meg nem nyerik azt, viszont a szakembert gunyos-mosolyra vagy bosszankodásra ingerlik. Elhagyandók tehát minden oly dolgok, mely az iskola komoly tevékenységét sértik, (készen vett szalmában való befonások, papírvirágok, babi-szobák és babák stb. készítése) de elhagyandók azok is, mely nem a tömegoktatás alkatrészei, vagy a helyi viszonyokból nyers-anyaguk folytán már nem lehetnek tömegoktatás tárgyai (szmirna szövés, aranyhímzés, selyem festés stb.) A kiállításon résztvenni köteles iskolák ne elégedjenek meg a női kézimunka, háziipar és némi háztartási anyag bemutatásával, hanem az összes tanított anyagból, nyujtsanak szemléltető-oktatást. Minden ily résztvevő iskola grafikai tábláza-

tokkal, képekkel tárja fel multját-jelenét, mert csak így hiszi el a nagyközönség, hogy ennek az iskolának szép jövője lesz!

A multak gyakoriságain, tévedésein okulva, a szegedi kongresszusunkon bemutatthatjuk iskoláinkat a maga valóságában, amelyre intézményünknek — törhetően hitem szerint — nagy szüksége van.

Megboldogult szerkesztőnk a lap jelenlegi számát csak részben állította össze s minthogy a folytatása, illetve befejezése rám maradt, engedje meg cikkiró ur, hogy cikkjére nagy vonásokban mindjárt válaszoljak is.

Nagyon szép tervek és gondolatok azok, amit a külön pavillonról ír, de nemcsak anyagi, de ennél sokkalta nagyobb nehézségek állanak útjában — épen a gazdasági népiszkolák részéről — ennek megvalósítását illetőleg.

Ami pedig a háziipari pavillon »háziipari vásár«-ját illeti, nincs oka annyira lekicsinyelni, mert bizony ott rajtunk kívül igen sok értékes intézmény foglalt helyet, többek között a gödöllői méhészeti szakiskola, az ország selyemtenyésztési felügyelőség, Mansz. vidéki csoportja és mások s mind meg voltak elégedve helyzetükkel.

Hogy pedig iskolájának értékes tárgyai ez alkalommal nem állították ki, annak is sok fele oka lehetett. A kiállítás célja nem az volt, hogy egyes iskolákat előtérbe helyezünk. A rendezőség arra törekedett, hogy az önálló gazdasági népiszkolát, mint munkaiskolát, az élet iskoláját mutassa be s a beküldött anyagból ehez válogatta össze kollekcióját. Bizony az is megtörtént épen ezen a kiállításon, hogy 9 drb. csomag a kiállítás megnyitásának reggelén érkezett be, ezekre használta kiméletből a rendezőség azt a kifejezést, hogy »helyszüke miatt« nem lehetett kiállítani. Nem ismerem cikkiró urat, mert cikkje elé nem írta oda a nevét, kár, mert akkor esetleg azt is megmondanám, hogy az olyan anyira keresett kiállítási tárgyai nem-e ebben a kollekcióban foglaltak helyet.

Az iskoláknak a kiállításon való részvételét illetőleg, turnusokra való beosztásáról igen sokat lehetne tárgyalni, egyelőre nyugodjon bele cikkiró ur abba, hogy ez még igen korai.

Ami pedig azt a »papírvirág« és »szalmában való fonás« diszítést illeti, higye el kedves cikkiró ur, én is egy véleményen vagyok Önnel, de szeretném, ha megmagyarázná nekem, hogy történhetett meg az a sajnálatos körülmény, hogy 54 iskola közül — Ön írta, hogy 54 van — csupán 20 régi mezőgazdasági jellegű nem tudott annyi buza, rozs, árpa kalászt küldeni, hogy iskoláink jellegének kidomborítása céljából ezt használhatta volna fel a rendezőség a diszítésnél. A mezőgazdasági jellegünket kidomborító — igen szerény — kollekciót is két iskola küldte be, tehát ezzel nem lehet sem a laikust, sem a szakembert annyira »megfogni« még a »külön pavillonban« sem.

Egyebekben igen örülök, hogy a szegedi kongresszusunkra olyan szép reményekkel méltóztatik készülni, ott terület, külön terem bőven lesz, tehát végre megmutathatjuk mit tudunk.

Felelős kiadó.

KIMUTATÁS

a gazdasági szaktanitói normál státus 1931. évi július hó 1-i állapotáról.

Sorszám	N É V	Állomáshely	Szolgálati idő kezdete	1931. évi VII. 1-én fizetési állapota	Elölép fizetési fokozatba		
					1932	1933	1934
1.	Kammel Ferenc	Kalocsa	1897—X—27.	VII—1.			
2.	K. Molnár Jenő	Kiskunfélegyháza	1899—X—15.	VII—1.			
3.	Géher Lajos	Derecske	1899—XI—19.	VII—1.			
4.	Alexy Pál	Gyöngyös	1900—I—31.	VII—1.			
5.	Schill János	Makó	1900—X—1.	VII—1.			
6.	Haraszty József	Jászberény	1900—X—8.	VII—1.			
7.	Helyes Pál	Moson	1900—X—21.	VII—1.			
8.	Kápolnay József	Dunaföldvár	1900—X—28.	VII—1.			
9.	Pataky Sándor	Kisujszállás	1900—XII—21.	VII—1.			
10.	Mártos Lajos	Tiszaföldvár	1901—IX—1.	VII—1.			
11.	Rácz Sándor	Kaba	1901—XII—1.	VII—1.			
12.	Kraftsik Gábor	Mezőberény	1902—III—6.	VII—1.			
13.	Nagy Károly	Kunszentmárton	1902—VII—2.	VII—1.			
14.	Beke András	Derecske	1902—X—21.	VII—1.			
15.	Brózik Dezső	Berettyóujfalu	1902—X—26.	VII—2.			
16.	Juhász József	Debrecen I.	1902—X—1.	VII—2.			
17.	Csajda Ferenc	Cegléd	1903—I—25.	VII 2.			
18.	Vásárhelyi Sándor	Kiskunhalas	1903—IV—1.	VII—2.			
19.	Döme Sándor	Szolnok	1903—XII—17.	VII 3.	Jan. 1. VII-2.		
20.	Vrannay Kálmán	Turkeve	1904—IX—1.	VII 3.	Jul. 1. VII-2.		
21.	Török Béla	Békés	1904—XI—1.	VII—3.	Juli. 1. VII-2.		
22.	Igonda János	Heves	1905—II—1.	VII—3.		Jan. 1. VII-2.	
23.	Györfy Géza	Cegléd	1905—II—4.	VII—3.		Jan. 1. VII-2.	
24.	Timár István	Kunmadaras	1905—II—7.	VII—3.		Jan. 1. VII-2.	
25.	Kalmár Géza	Békéscsaba	1906—V—19.	VII—3.			Jan. 1. VII-2.
26.	Kurdy Sándor	Debrecen II.	1906—XI—10.	VII—3.			
27.	Tuboly Jenő	Jászládány	1906—XI—12.	VII—3.			
28.	László B. Dénes	Hatvan	1906—XII—20.	VIII—1.	Jan. 1. VII-3.		
29.	Paár Miklós	Abony	1907—I—1.	VIII—1.	Jan. 1. VII-5.		
30.	Biró Antal	Szeged-Röszke	1907—X—6.	VIII—1.	Jan. 1. VII-3.		
31.	Pigniczky Ferenc	Szekszárd	1907—I—19.	VIII—1.	Jan. 1. VII-3.		
32.	Netz Ferenc	Lajosmizse	1907—II—1.	VIII—1.	Jan. 1. VII-3.		
33.	Bors Ignác	Székesfehérvár	1910—III—10.	VIII—1.	Jan. 1. VII-3.		
34.	Porkoláb József	Déaványa	1907—VII—21.	VIII—1.	Jul. 1. VII-3.		
35.	Király Ferenc	Nagykörcü	1908—VII—18.	VIII—1.		Jul. 1. VII-3.	

Sorszám	N É V	Á l l o m á s h e l y	Szolgálati idő kezdete	1931. évi VII. 1-én fizetési állapota	Előlép fizetési fokozatba		
					1932.	1933.	1934.
36.	Kádár Kálmán	Fegyvernek	1908—XI—29.	VIII—1.		Jul. 1. VII.3.	
37.	Siha József	Tóváros	1908—XII—30.	VIII—1.			Jan. 1. VII.3.
38.	Benke Ferenc	Sz. Alsóközpont	1909—I—4.	VIII—1.			Jan. 1. VII.3.
39.	Gáspár János	Eger	1909—I—8.	VIII—1.			Jan. 1. VII.3.
40.	Somlyai Kálmán	Debrecen I.	1909—I—9.	VIII—1.			Jan. 1. VII.3.
41.	Vas János	Kiskundorozsma	1909—V—1.	VIII—1.			Jan. 1. VII.3.
42.	Molnár Sándor	Mezőtur	1909—IX—20.	VIII—1.			
43.	Mihalik Kálmán	Jászberény	1909—X—2.	VIII—1.			
44.	Fábián Miklós	Makó	1909—X—29.	VIII—1.			
45.	Fedora Dénes	Pápateszér	1911—X—20.	VIII—2.		Jul. 1. VIII.1.	
46.	Szabó Sándor	Kalocsa	1912—IV—1.	VIII—2.			Jan. 1. VIII.1.
47.	Vitéz Gyutay István	Gyöngyös	1912—IX—1.	VIII—2.			
48.	Brenner József	Cspalota	1912—XII—12.	VIII—2.			
49.	Riedelmayer János	Hajduszoboszló	1912—XII—15.	VIII—2.			
50.	Szép László	Kiskunfélegyháza	1912—IV—1.	VIII—3.	Jan. 1. VIII.2.		
51.	Matos István	Eger	1913—VIII—26.	VIII—3.	Jul. 1. VIII.2.		
52.	Netzné Horváth E.	Lajosmizse	1913—XI—8.	VIII—3.	Jul. 1. VIII.2.		
53.	Katrics Mária	Hajduszoboszló	1913—XI—15.	VIII—3.	Jul. 1. VIII.2.		
54.	Horváth Ferenc	Dunaföldvár	1913—XII—8.	VIII—3.		Jan. 1. VIII.2.	
55.	Vitéz Bocskóy András	Békéscsaba	1913—XII—9.	VIII—2.			
56.	Mezey Imre	Nagybajom	1913—XII—12.	VIII—3.		Jan. 1. VIII.2.	
57.	Kalmár Margit	Kalocsa	1913—XII—41.	VIII—3.		Jan. 1. VIII.2.	
58.	Westik Gyula	Moson	1913—XII—18.	VIII—3.		Jan. 1. VIII.2.	
59.	Nagy Sándor	Szeghalom	1913—XII—31.	VIII—3.		Jan. 1. VIII.2.	
60.	Bentsikné Csukás M.	Kiskunfélegyháza				Jul. 1. VIII.2.	
61.	Szilágyiné Hampó E.	Derecske	1913—XI—1.	VIII—3.			
62.	Szembratovics János	Nyírbátor	1915—IX—1.	VIII—3.			
63.	Obingerné Czirmes I.	Moson	1915—X—18.	VIII—3.			
64.	Lévay Ilona	Kaba	1915—XI—10.	VIII—3.	Jan. 1. VIII.3.		
65.	Oros Anna	Tóváros	1915—XI—16.	VIII—3.	Jul. 1. VIII.3.		
66.	Dr. Winterné Varga M.	Szolnok	1916—I—22.	IX—1.			
67.	Mihalik József	Csongrád	1916—X—29.	IX—1.			
68.	Mayher Mária	Monor	1916—XII—14.	IX—1.		Jan. 1. VIII.3.	
69.	Ticska Izabella	Békés	1916—XII—30.	IX—1.		Jan. 1. VIII.3.	

Sorszám	N É V	Á l l o m á s h e l y	Szolgálati idő kezdete	1931. évi VII. 1-én fizetési állapota	Előlép fizetési fokozatba		
					1932.	1933.	1934.
70.	Novák György	Jászládány	1917—I-2.	IX-1.		Jan. 1. VIII-3.	
71.	Moncsák Etel	Makó	1917—I-2.	IX-1.		Jan. 1. VIII-3.	
72.	Simek Irén	Cegléd	1917—I-2.	IX-1.		Jan. 1. VIII-3.	
73.	Szurmó Gizella	Nyirbátor	1917-III-10.	IX-1.		Jan. 1. VIII-3.	
74.	Patay Ferenc	Nádudvar	1917-IV-6.	IX-1.		Jan. 1. VIII-3.	
75.	Belléné Nagele A.	Monor	1917-VIII-31.	IX 1.		Jul. 1. VIII-3.	
76.	Kiss Anna	Makó	1917-XI-15.	IX-1.		Jul. 1. VIII-3.	
77.	Horváthné Hreblay I.	Monor	1917-XI-16.	IX-1.		Jul. 1. VIII-3.	
78.	Csapóné Wagner P.	Székesfehérvár	1918-I-6.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
79.	Nagyné Pausch E.	Szekszárd	1918-II-1.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
80.	Nickel János	M. Szolnok	1918-II-22.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
81.	Padala Jolán	Eger	1918-III-1.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
82.	Belle Lajos	Budapest	1918-IV-12.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
83.	Czakó József	Köröstarcsa	1918-IV-12.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
84.	Vitéz Zentay Rudolf	Csongrád	1918-IV-16.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
85.	Kámenszky Béla	Sz.-szatymaz	1918-IV-16.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
86.	Vitéz Márta Gábor	Mezőtur	1918-IV-16.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
87.	Németh Béla	Székesfehérvár	1918-XI-15.	IX-1.			Jan. 1. VIII-3.
88.	Károlyi László	Monor	1919-II-21.	IX-2.	Jan. 1. IX-1.		
89.	Vitéz Mártháné Paulik I.	Mezőtur	1919-IV-17.	IX-2.	Jan. 1. IX-1.		
90.	Sebők Sándor	Komádi	1919-VIII-30.	IX-2.	Jul. 1. IX-1.		
91.	Báthor Margit	Kunszentmárton	1919-IX-6.	IX-2.	Jul. 1. IX-1.		
92.	Klenner Blanka	Mszolnok	1919-IX-27.	IX-2.	Jul. 1. IX-1.		
93.	Brennerné Gebe I.	Cspalota	1919-XII-10.	IX-2.		Jan. 1. IX-1.	
94.	Vitéz Pajor Gyula	Gyoma	1920-II-1.	IX-2.		Jan. 1. IX-1.	
95.	Paárné Fazekas P.	Abony	1920-IX-6.	IX-2.		Jul. 1. IX-1.	
96.	Ruber Katalin	Gicz	1922-IV-9.	IX-3.	Jan. 1. IX-2.		
97.	Lévay Irén	Debreczen II.	1922-X-13.	IX-3.	Jul. 1. IX-2.		
98.	Vigh Franciska	Sz.-szatymaz	1922-X-15.	IX-3.	Jul. 1. IX-2.		

Sorszám	N ÉV	Állomáshely	Szolgálati idő kezdete	1931. évi VII. 1-én fizetési állapota	Elölép fizetési fokozatba		
					1932.	1933.	1934.
99.	Várady Katalin	Kisujszállás	1922—X—26.	IX - 3.	Jul. 1. IX. 2.		
100.	Sztepankó Ilona	Nagykörű	1922—XI—23.	IX - 3.	Jul. 1. IX—2.		
101.	Sebőkné Kontsek K.	Komádi	1923 - IV - 5.	IX - 3.		Jan. 1. IX—2.	
102.	Ferencz József	Cegléd	1923 - IV—23.	IX - 3.		Jan. 1. IX—2.	
103.	Pápayné Fekete J.	Debrecen II.	1923—VII—27.	IX—3.		Jul. 1. IX—2.	
104.	Szomolányi Mária	Debrecen II.	1923—VIII—13.	IX—3.		Jul. 1. IX—2.	
105.	Csanády Katalin	Debrecen I.	1923—VIII—30.	IX—3.		Jul. 1. IX—2.	
106.	Illy Irma	Nagybajom	1929—IX—22.	IX - 3.		Jul. 1. IX—2.	
107.	dr. Horváthné Kovács F.	Kiskunfélegyháza	1928 - X - 25.	IX - 3.		Jul. 1. IX—2.	
108.	Deák Katalin	Székesfehérvár	1924—IV—2.	IX - 3.			Jan. 1. IX—2.
109.	Balogh Mária	Békéscsaba	1924—IV—7.	IX—3.			Jan. 1. IX—2.
110.	Szalay Jolán	Eger	1924—IV—10.	IX—3.			Jan. 1. IX—2.
111.	Szabó Ilona	Gyöngyös	1924—IV—12.	IX—3.			Jan. 1. IX—2.
112.	Fedoráné Bertalan M.	Pápateszér	1925 - XI - 18.	X—2.	Jul. 1. X—1.	Jan. 1. IX - 3.	
113.	Bernády Margit	Székesfehérvár	1925—XI—21.	X - 2.	Jan. 1. X—1.	Jan. 1. IX - 3.	
114.	Lehóczky Magda	Szolnok	1926—II—25.	X—2.	Jul. 1. X—1.	Jul. 1. IX—3.	
115.	Paulinyi Margit	Békéscsaba	1926—VIII—23.	X—2.		Jan. 1. X - 1.	Jan. 1. IX—3.
116.	Szalay Rózsa	Cegléd	1926—VIII—29.	X—2.		Jan. 1. X - 1.	Jan. 1. IX - 3.
117.	Gaál Teréz	Kisujszállás	1926—VIII—30.	X—2.		Jan. 1. X—1.	Jan. 1. IX—3.
118.	Csongor Teréz	Sátujhely	1926—IX—1.	X - 2.		Jan. 1. X—1.	Jan. 1. IX—3.
119.	Zilahy Erzsébet	Kiskunfélegyháza	1927—IV—30.	X—2.		Jul. 1. X—1.	
120.	Vargha Edith	Eger	1927—IV—30.	X—2.		Jul. 1. X - 1.	
121.	Kottlerné Nagy I.	Dunaföldvár	1927—IV—30.	X - 2.		Jul. 1. X - 1.	
122.	Szegediné Teuffel M.	Tiszaföldvár	1927—V—4.	X—2.		Jul. 1. X—1.	
123.	Szathmáry Erzsébet	Mezőtur	1927—X—6.	X—2.			Jan. 1. X - 1.
124.	Holvayné Schmotzer M.	Déaványa	1927—XII—16.	X - 2.			Jan. 1. X—1.
125.	Kloblencz Teréz	Monor	1928—V—1.	X—2.			
126.	Helyes Erzsébet	Szeghalom	1928—VII—4.	X—3.	Jan. 1. X—2.		

Sorszám	N ÉV	Állomáshely	Szolgálati idő kezdete	1931. évi VII. 1-én fizetési állapota	Elölép fizetési fokozatba		
					1932.	1933.	1934.
127.	Buday Gusztáv	Kisujszállás	1928—VII—17.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
128.	Bernecker Béla	Székesfehérvár	1928—VI—21.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
129.	Fáth Imre	Turkeve	1928—VII—24.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
130.	Vitéz Vadnay Károly	Kiskunhalas	1928—VII—28.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
131.	Kárpáthy Piroska	Szeghalom	1928—VIII—1.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
132.	Egán Alojzia	Kiskunhalas	1928—VIII—6.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
133.	Domján Etel	Derecske	1928—VIII—30.	X—3.	Jan. 1. X—2.		
134.	Boros Mihály	Mezőberény	1930—IV—1.		Jul. 1. X—3.	Jul. 1. X—2.	
135.	Sembery Imre	Nagybajom	1930—V—15.		Jul. 1. X—3.	Jul. 1. X—2.	
136.	Péterffy Katalin	Debrecen II.	1930—VI—10.		Jul. 1. X—3.	Jul. 1. X—2.	
1.	Farkas Gyula	Békés	1892—IX—1.	VII—1.			
2.	Péterffyné Cseresznyés M.	Debrecen II.	1894—IX—25.	VII—2.		Jan. 1. VII—1.	
3.	Cseresznyés Kornélia	Hatvan	1900—IX—1.	VIII—1.		Jul. 1. VII—3.	
4.	Horváthné Major I.	Makó	1902—IV—14.	VIII—2.	Jan. 1. VIII—1.		
5.	Györkösné Péterffy R.	Dunaföldvár	1902—IX—1.	VIII—2.	Jul. 1. VIII—1.		
6.	Nagy Izabella	Jászberény	1903—IX—1.	VIII—2.		Jul. 1. VIII—1.	
7.	Faragóné Cseresznyés I.	Csongrád	1907—III—28.	VIII—3.			
8.	Igondáné Juhász I.	Heves	1908—IX—17.	IX—1.	Jul. 1. VIII—3.		Jan. 1. VIII—2.
9.	Dr. Sohárné Mészáros M.	Budapest	1908—X—22.	IX—1.	Jul. 1. VIII—3.		
10.	Pozsár Julia	Kiskunhalas	1909—III—24.	IX—1.		Jan. 1. VIII—1.	
11.	Kócziánné Bocskó A.	Gyöngyös	1910—XI—22.	IX—1.			
12.	Földesné Kaszap P.	Turkeve	1913—XI—15.	IX—2.			

Bármiféle tanszer, taneszköz és laboratóriumi felszerelés a legjobb minőségben és legméltányosabb áron

Fill és Bartuska

laboratóriumi felszerelési-, üvegtechnikai cikkek- és tanszergyárában
szerezhető be! Budapest, I., Bertalan-u. 26

Az alföldi tanyák haszonbaromfi- tenyésztése.

Irta: CSILLEGI CSASZLAVA GUSZTÁV.

Polónyi Manó ny. máv. főfelügyelő, hazánk egyik legnagyobb baromfitenyésztési szakértője, úgy a hírlapok, mint e lapnak a hasábjain is arra hívta fel figyelmünket: hasunk oda, hogy a tanyákról a magyar parlagi tyukok ki ne vesszenek. Magam is tanya'akó vagyok már évek óta s részint üzleti, részint barátságos összeköttetésben álok a tanyák egész sorozatával, bőséges alkalmam nyílik a tanyai lakók gazdálkodásával, meg gondolkodásmódjával is megismerkedni.

Megnyugtathatom a cikk íróját s a vele együtt aggódókat is, hogy nincs mitől tartaniok. Nemcsak, hogy ki nem pusztul a magyar parlagi baromfi a tanyákról, hanem évről-évre nagyobb figyelemre méltatják, sőt nagyra értékelik tyukjaikat, kacskákat, ludjaikat és egyéb szárnyas jószágait a tanya-világ lakói. Legfényesebb bizonyítéka ennek az, hogy míg valamikor tán még nem is olyan régen, a tanyai baromfi egyesegyedül a gazdaasszony működési és hatáskörébe tartozott, s egy világot bele nem szólt volna a gazda a baromfitenyésztés ügyébe, de a gabonás zsákok is zárva maradtak a baromfiak előtt, addig a ma gazdája élénken érdeklődik a baromfitenyésztés minden ügye iránt, a nemesítést, keresztezést a legtöbbször ő maga végzi s a magtár sincs többé elzárva, ha a baromfiról van szó, sőt maga gazd' uram szórja legbőségebben az udvaron az ocsut, zabot, árpát és tengert. Ma már a gazdák is szívesen hallgatják és olvassák mindazt, ami a baromfitenyésztés újabb vívmányairól s a követendő eljárásokról szól. Mint minden újdonság, úgy a magyar kigazda a baromfitenyésztéssel szemben is rendkívül zárkózott. A tiszta, jól szellőztethető, világos baromfiházról, csapófészek rendszerről, lágyeleségről, ojtásról, idegenvéri kakas beszerzéséről, keltetőgépről, műanyáról, egyszínű baromfiállományról kezdetben hallani sem akart, uri passzióinak minősítette. Hosszas magyarázat, de főként a példa, amit egy-némely kisszerű, de mindenben modern baromfiudvarban láttak, lassan, lassan rávezette gazdáink nagy részét a helyes, és jövedelmező baromfitartásra és tenyésztésre. Egyik-másik tanyán már a kulturfajtákkal is kísérleteztek. Mikor az annyira felkarolt jó tojó, könnyű testű és szép tollu fehér és fogolyszínű leghorn volt a legelterjedtebb, gazdáink közül sokan szereztek be ebből a fajtákból. Amde csakhamar kikapcsolták őket, mert azt tapasztalták, hogy a leghorn, mint tojó, elsőrendű, mint husállat, azonban nem keresett cikk, márpedig a ma gazdáinak nemcsak tojásra, hanem vágóbaromfira is szüksége van. Ekkor áttértek a rhode island red fajta tyukra. Ezek beszerzésénél a jelentkezők az államtól nyertek hatalmas támo-

gatást, az egyes gazdasági felügyelőségek útján nagyon csekély összegért osztottak szét az ország minden részében vörös izlandi kakast, napos csibét és tojást aszerint, ki mit igényelt. Ma már ezeket sem igen lehet látni a tanyák udvarán, mert nem a várt eredményt érték el velük gazdáink. Ez a fajta épp úgy, mint a másik kulturfajta: a leghorn, nem éri be azzal a nagyon is egyszerű tartásmóddal, amiben gazdáink tyukjaikat részesítik. Ezek bizony meglehetősen változatos és drága eleséget kívánnak és csakis abban az esetben üti meg a mértéket mindgyike nemcsak tojás, hanem hústekintetében is, ha bőségesen kijut részükre a változatos eleség.

Emellett a vörös izlandi nagyon kényelmes természetű s ha a megkívánt mennyiséget nem is kapja meg, nem iparkodik a hiányt összerakosgatni, kikapargálni s az elégtelen táplálkozás folytán a tojás hozama, hús- és a növekedése csökken. Így aztán ha fel is nőtt 1—2 tyukalja vörös izlandi, vagy fehér leghorn, egyik-másik udvaron, ott vannak mellette a magyar parlagiak is. Érdeklődtem a gazdáknál, miért ragaszkodnak annyira a parlagi tyukokhoz s a következő magyarázatot nyertem tőlük: — »Legelső sorban azért, mert nincs a világon még egy olyan igénytelen jószág, mint a parlagi tyuk. Megelégszik az kevésével is, akár a gazdája, de ha olyan sorba kerül, hogy napestig a szemekben válogathat, akkor sem lustul el s a férgek, bogarak összerakosását, pusztítását épp úgy elvégzi, mintha egyedül abból kellene megélnie.

Másodsorban azért, mert ha nap-nap mellett nem kapják is meg ugyanabban az órában ugyanazt a mennyiségű és minőségű eleséget, azért egy cseppet sem maradnak vissza sem a tojásban, sem a gyarapodásban. Mert úgy tavasz kezdetén, mikor megkezdődnek a külső munkálatok s a tyukokkal együtt kelünk mi is, akkor adunk annyi eleséget nekik, hogy jóllakjanak, azután valamennyien dolgounk után látunk, ki a szántóföldre, ki a szőlőbe, ki-ki dolgo végeztével vagy a napnyugtával tér haza s csak akkor kapnak ismét enni a tyukok, ha ugyan közben már el nem ültek.

Ezen a gyenge homokon nagyon meg kell fognia mindgyikünknek a dolog végét, hogy úgy a hogy megélhessünk s azért a 40—50 drb. tyukért, amit ráfizetés nélkül tarthatunk, nem lehet egy munkaerőt teljesen kikapcsolni az ő gondozásukra!«

Kisgazdáink kezdenek megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a nyerstermelésnél többet jövedelmez az állattenyésztés, különösen a baromfitenyésztés körében szép eredményeket érnek el a tojás és vágóbaromfi eladásával. Lassan, lassan rájönnek arra is, hogy a piacon a nagy és tisztahéjú tojásnak van értéke és kelendősége, azért iparkodnak a szép nagy tojást tojó tyukokat meg-

tartani és szaporítani, a fészkeket és a baromfiak hálóját pedig gyakran takarítják. Még nagyon sok tanyán a baromfiak hálóját az istálló padlása, de nem egy, hanem mind több és több helyen csinál a padlás falába ablakot a gazda, hogy a tyukok világos helyen legyenek, ahol rossz idő esetén egészen napon át elmozdíthatnak.

A keltetőgéppel és a műanyával azonban nehezen tudnak megbarátkozni. Tanyaudvaron egy-egy költési idény alatt legfeljebb 8–10 koltóstyuk jár csibéivel s mire azok felcseperednek, a javát el is adják évről-évre nemcsak a rántani való, de sokszor a paprikás csirke sorban levők is az anyjuk alól kerülnek piacra. Meg azután ki is kezelné, gondozná a gépet s ha már erre rá is adná magát egyik-másik gazda, abban az időben mikor még a külső munkák nem kezdődtek el, de mit tevé legyen a sok apró csibével s ha szerez is be műanyagot, azt hová állítsa fel? Arra egynek sincs elegendő tőkéje, hogy keltető- és nevelőhelyiségek felépítésére költsön, mikor legtöbbször még a legnépesebb család is bevonul az egyetlen szobába télen át, hogy megtakarítsa a szoba fűtését, melyet a főzéssel együtt elintézhetsz. Viszont az az 1–2 koltóstyuk a csibéivel együtt meg van a családdal együtt a szobában, vagy később ha a jó idők beálltak, a konyhában.

A tanyai gazdák valamennyije megtanulta már, hogy a baromfi milyen sok hasznot hajt s el is követ mindent, szívesen tanul, olvas, hogy minél többet nyújtson a baromfinak, de csak addig, amíg az neki külön költségbe nem kerül.

Ha tehát valaki egyszer olyan tervezettel állna kisközségeink elé, mely szerint kevés fáradsággal, de egyetlen fillér befektetés, illetve költség nélkül hogyan lehet egyik évről a másikra virágzó baromfi-telepet létesíteni, tudom nem akadna egyetlen egyszem, aki nem fogadná el és nem követné hajszálnyi pontossággal az adott utasításokat. Hazánkban mo-

dern, nagyszabású baromfi-telepet csak az rendezhet be, akinek többszáz holdas birtoka és még jóval nagyobb tőkéje van. A mi 5–20 holdas kisközségeinktől azonban ne kívánjunk nagy befektetéseket, mert azt még akkor sem teszi meg, ha elismeri a hasznos voltát, hiszen nem teheti. Nagyon meg lehetünk elégedve azzal, ha gazdáink kezében Polónyi Manó könyvét »A magyar parlamenti baromfi védelme«, avagy Molnár Pál »Hogyan lehet a tyuktenyésztés a falu életének könnyítője« című tanulmányát látjuk. Kisközségeink eléggé tanulékonyak, értelmesek, csak megfelelő kezekbe kerüljenek, a tanultakkal szemben kellő tisztelettel viselkedjenek, azért nem is olyan nehéz valami hasznos ujjtást elfogadtatni velük.

Azt kell még gazdáinkkal megértetni, hogy addig míg a tojás- és baromfiértékesítést mindenki külön-külön maga végzi, nagyobb haszonra nem lehet kilátás. Az exportőrök, akik vagyon tétélekben kötik, veszik és szállítják a tojást és baromfit az igénylő külföldre, nem bibelődnek azzal, hogy 10- és 20-ával vásárolgassák össze a tojást és baromfit. Ilyen kis tétéleknél a termelő még az árat sem szabhatja meg. Ellenben, ha szövetkezetbe tömörülnek és több ezer darabból álló, kifogástalan minőségű árut bocsátanak közre, akkor az árak megvalósulásánál is befolyást gyakorolhatnak és állandó jövedelmeit biztosíthatnak maguknak a baromfiból.

Az elmúlt 10 esztendő alatt roppant sokat fejlődött a tanyák baromfitenyésztése s öröndetes dolog, hogy még mindig fejlődik, s gazdáink bármennyit tanultak is, még mindig nem tettek pontot tudásuk után, hanem ahol szerhet ejthetik, ahányszor alkalmuk nyílik rá, ott és jobb és életrevalóbb dolgot elsajátítani. Joggal remél a tanyai gazdák kezében van letéve. Megfelelő önbizalommal, kitartással és igyekezéssel a siker nem késik sokáig.

HIREK.

Lapunk olvasóihoz és munkatársaihoz!

Felkérem lapunk nagyrabecsült olvasóit és cikkíróit, hogy a lapnak szánt cikkeiket, valamint minden érdeklődő megkeresést 1931. évi június hó 15-től kezdődőleg hozzám küldjék, mivel a lap összeállítását és kiadását a választmányi ülés megbízásából egyelőre én végzem.

Címem: Györfy Géza gazd. isk. igazgató, Cegléd.
2. postafiók, Telefon: 13 sz.

Tanfolyamok Kalocsán.

Mint az elmúlt évben úgy ez idén is, az Iskolán Kivüli Népművelés keretében Kalocsán kézimunka és szabás-varrás tanfolyamot tartottak. Mintegy 30 iparos- és gazdaleány vett részt a tanfolyamon. A tanfolyam vezetője, Molnár Katalin óradijas gazdasági szaktanítónő kiállítással egybekötött zárőnnepélyt rendezett. A kiállítást, melyben a tanfolyam résztvevői mintegy 300 kézimunkával vettek részt, a polgármester nyitotta meg a városi notabilitások

jelenlétében. A polgármester és a megjelent vendégek legteljesebb meglegedésüket fejezték ki és kérték az előadót, hogy ősszel ismét tartson tanfolyamot.

A tanfolyammal kapcsolatban népművelődési előadásokat Andor Ferenc gazdasági szaktanító látta el. Az iskola tantestület tagjai az iskolán kívüli népművelésben élénk részt vesznek.

Tanfolyamok a nyírbátori gazdasági népiskolában.

A nyírbátori önálló gazdasági népiskolánál az 1930–31. tanév folyamán a következő tanfolyamok tartottak: Fafaragó és kosárfonó tanfolyam, melyen résztvett valamennyi fiunővendék. A leányoknál, az I., II., III. o. részére kézimunka tanfolyam, a II., III. o. részére fehérnemű szabás- és varrás tanfolyam. A kézimunka tanfolyamon résztvett valamennyi nővendék, a fehérnemű varró tanfolyamon résztvett a II. o.-ból 8, a III. o.-ból 10 nővendék. Ezenkívül felnőttek részére is tartottak háziipari kézimunka-tanfolyamot 20 résztvevővel.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

745—11/121—1931.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Simó Anna dévaványai állami helyettes gazdasági szaktanítónót az 1927. évi 9.000 M. E. számú rendelet alapján járó illetményekkel állami gazdasági szaktanítónóvá kinevezte.

Budapest, 1931. évi május hó 16-án.

A miniszter helyett: **Dr. Petri Pál** sk. államtitkár.

742-5. 2—1931.

Pályázati hirdetés.

A kecskeméti m. kir. áll. gazdasági szaktanítónóképző intézetnek az 1931—32. tanév folyamán újból megnyitandó I. évfolyamára való felvétel tárgyában.

(Közzététel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 742—5—2 1931. sz. rendelete alapján.)

A kecskeméti m. kir. állami gazdasági szaktanítónóképző intézetnek az 1931—32. tanév folyamán újból megnyitandó I. évfolyamára való felvételre pályázatot hirdettek. A gazdasági szaktanítónóképző intézet folyó évi okt. hó 1-én kezdődik és két évre terjed. Az I. évfolyamra összesen 15 fizetéses hallgató vétetik fel, akik a megállapított beíratási és tandíjon felül lakás és elátás címén havi 50 P-t tartozik negyedévi előleges részletekben az intézet pénztárába befizetni.

Pályázhatnak 22-ik életévüket még be nem töltött oly hajadon elemi népiskolai tanítónók, akiknek jeles elemi népiskolai tanítónói oklevelük van.

A szabályszerű, ezidőszerint 1.60 P okmánybéllyel ellátott kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

- születési anyakönyvi kivonat;
- elemi iskolai tanítónói oklevel;
- magyar állampolgárságot tanúsító hatósági bizonyítvány;
- erős és teljesen egészséges szervezetről, valamint testi és szellemi épségről szóló hatósági tisztiorvosi bizonyítvány;
- a szülők foglalkozását és vagyoni állapotát, a kiskorú gyermekek számát feltüntető újabb keletű hiteles községi bizonyítvány;
- erkölcsi bizonyítvány;
- esetleges szóbeli bizonyítvány.

A felvételeknél vidéken nevelkedett a falusi gazdasági életet ismerő s így a gyakorlati mezőgazdaság iránt több érdeklődéssel bíró pályázók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve azon tanítónóképző intézet igazgatóságához kell benyújtani, amely intézetnél a pályázók elemi népiskolai tanítónói oklevelüket szerezték.

Már működésben lévő elemi népiskolai tanítónók kérvényeiket a működésük helyére illetékes kir. tanfelügyelőhöz tartoznak benyújtani.

A beérkezett pályázati kérvényeket a tanítónóképző intézet igazgatója és az intézethez beosztott gazdasági szaktanár, illetve a kir. tanügyelő átvizsgálják és a felvételre csak azokat hozzák javaslatba, akik a tanítónóképző intézet öt évfolyama alatt a háztartási tündök és a kézimunka iránt a legnagyobb hajlamot és kedvet mutatták, illetőleg a gazdasági szaktanítónói pályára való rátermettségüknek tanítónói szolgálatuk alatt is tanujelét adták.

Az egyes igazgatók, igazgatóságok, illetve kir. tanfelügyelőségek a kérvényeket jelentésük kíséretében a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztik fel.

A gazdasági szaktanítónóképző intézetbe a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter javaslatára a m. kir. földművelésügyi Miniszter veszi fel a hallgatókat.

A felvett hallgatók a jelentkezéskor gazdasági irányu

felvételi vizsgálatot tesznek, s ezenfelül orvosilag is megvizsgálatnak, mivel az intézet kötelekésbe történt felvétel véglegessé csak akkor válik, ha a pályázó a vizsgálaton is minden tekintetben alkalmasnak találtatik.

Pályázati határidő: 1931. évi július hó 15.

Budapest, 1931. május hó 12-én.

A miniszter helyett: **Dr. Petri Pál** sk. államtitkár.

742—5. 3—1931. szám.

Pályázati hirdetés.

Okleveles gazdáknak a kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet V. osztályába való felvétele tárgyában. (Közzététel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 742—5—3—1931. sz. rendelete alapján.)

A kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet 1931—32. tanévének V. évfolyamára 5 fizetéses helyre pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak 24-ik életévüket még be nem töltött oly nőtlen okleveles gazdák, akiknek reálgimnáziumi, gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványuk és legalább jó gazdasági akadémiai oklevelük van.

Ep erős, egészséges szervezettel annál is inkább megkívánatik, mivel a gyakorlati munkákban való részvétel alól felmentésnek helye nincsen.

A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve azon gazdasági akadémia igazgatóságához kell benyújtani, amely akadémián folyamodó oklevelét nyerte.

Pályázati határidő: 1931. június hó 1.

A beérkezett pályázati kérvényeket a gazdasági akadémia igazgatósága átvizsgálja és részletes jelentés kapcsán azokat összesítve folyó évi június hó 5-ig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel.

A pályázók közül a felvételt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter eszközli.

A szabályszerűen bélyegelt kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

- születési anyakönyvi kivonat;
- Csonka-Magyarország területén szerzett vagy honosított gazdasági akadémiai oklevel, továbbá reálgimnáziumi, gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány;
- erkölcsi bizonyítvány;
- erős és teljes egészséges szervezetről, valamint testi és szellemi épségről szóló hatósági tisztiorvosi bizonyítvány;
- magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítvány;
- esetleges szóbeli bizonyítvány.

A felvétel véglegessé csak akkor válik, ha a kérvényező az illető tanítóképző intézet igazgatósága által kiűzendő határidőn belül sikeres különbözeti vizsgálaton tesz a tanítóképző intézet I—IV. osztályának test- és élettan, nyelv- és tanítástani tárgyaiból, ugyanezen a földrajz IV. osztálybeli anyagából.

Annak elérése céljából, hogy a tanítóképző intézet V. osztályába véglegesen felvett hallgatók az intézet tanulmányi rendjének megfelelni képesek legyenek, a tanítóképző intézetének, zene, kézimunka és rajz tantárgyaiból nevezettek kötelesek oly ismeretekre szert tenni, hogy az V. osztály ezen tantárgyaiban a többi növendékekkel fennakadás nélkül együtt hadhassanak.

A véglegesen felvett hallgatók tanulmányukat pontosan és szorgalmasan elvégezni és a tanév minden hónapjában két félnapon át a tanítóképző intézet székhelyén lévő önálló gazdasági népiskola tanításában és ügykezelésében résztvenni tartoznak.

A véglegesen felvett hallgatók kötelesek tanulmányaikkal kapcsolatos összes kiadásait (tehát a tanulmányi kiadásokat, továbbá az ételmezés, lakás stb. költségeit) fedezni.

Budapest, 1931. május hó 12-én.

A miniszter helyett: **Dr. Petri Pál** sk. államtitkár.

A. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 884-05-76/1930. sz. rendeletével, (Hivatalos Közlöny 1930 Jun. 1) az 1930-31. tanévre kizárólagosan engedélyezett

ÖNÁLLÓ GAZDASÁGI NÉPISKOLAI TANKÖNYVEK

Az önálló gazdasági népiskolák az idei tanévtől kezdve már saját különleges tankönyvüket adhatják fiú- és leánytanulóik kezébe. Gondos előkészítés után megjelent a gazdasági népiskolai szakpedagógusok új tankönyvének első két kötete:

Gazdaleányok könyve

Első rész

a gazdasági népiskolák
I. leányosztálya számára

Szerkesztette

GÉHER LAJOS

gazd. népisk. igazgató, szakfelügyelő

Gazdafiuk könyve

Első rész

a gazdasági népiskolák
I. fiúosztálya számára

Szerkesztette

GÉHER LAJOS

gazd. népisk. igazgató, szakfelügyelő

Engedélyezve 884-05-76-1930. VKM. sz. rendelettel.

Az elsőosztályos kötetek munkatársai:

Bors Ignác
Deák Katalin
Győrly Géza
Vitéz Gyutay István

Kápolnay József
Nagy József Béla
Nagy Károly
Obingerné Czirmes Irén

Pápayné Fekete Julia
Pigniczky Ferenc
Rácz Sándor
Sebők Sándor

Idézetek a hivatalos bírálatból:

„A tankönyv szelleme hazafias, a jövőt meglapozó. Mély valláserkölcsi nevelést tűz ki célul, ennek szolgálatában áll és fontos hivatást teljesít.“

„Tudomány, módszer, előadás és terjedelem tekintetében az iskola követelményeinek megfelel. Az iskola tantervét és utasításait betartja. Az eddig megjelent ily arányú tankönyveknel sokkalta jobb és megfelelőbb.“

„A könyv nemcsak alkalmas, hanem uttörő munka.“

Géher Lajos

könyvsorozata évről-éve fokozatosan egészül ki; az 1930-31 tanévben tehát a II. és III. osztály változatlanul az alább felsorolt önálló gazdasági népiskolai könyveket használja:

ABONYINÉ KERESZTURY MARGIT: *Olvasó- és tankönyv* a leányiskolák II. és III. osztálya számára. (Eng. sz. 63,986/1928.)

UJLAKI VILMOS-VARGA MÁRTON: *Olvasó- és tankönyv* a fiúiskolák II. és III. osztálya számára. (Eng. sz. 61,438/1928.)

Tankönyvjegyzék, árjegyzék, bevezetés céljából kívánt tiszteletpéldányok megküldését sziveskedjék bizalommal tankönyv-osztályunktól levelezőlapon kérni.

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.